

EINDRAPPORT

Opvolging aanbevelingen 2017

Provincie Flevoland | maart 2018

| Inhoudsopgave |

1	INLEIDING.....	3
2	OVERGENOMEN AANBEVELINGEN	4
3	MONITORING OPVOLGING AANBEVELINGEN.....	6
4	STAND VAN ZAKEN OPVOLGING AANBEVELINGEN	7
5	SLOTBESCHOUWING	8
	REACTIE GEDEPUTEERDE STATEN 	9
BIJLAGE 1	ONDERZOCHE AANBEVELINGEN.....	10
BIJLAGE 2	ONDERZOEKSVERANTWOORDING.....	12

| 1 | Inleiding

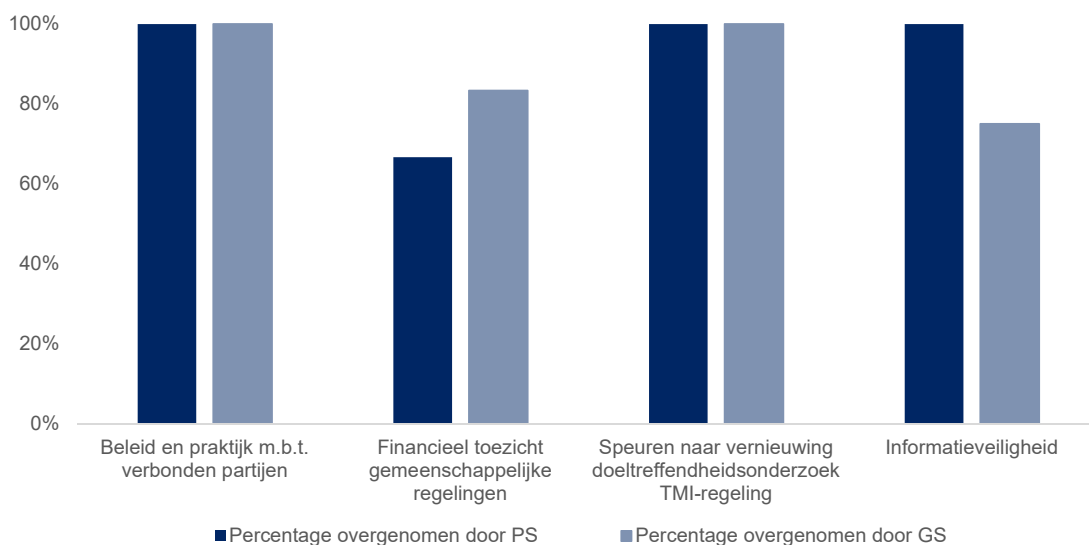
In december 2015 publiceerde de Rekenkamer de inventarisatie van de doorwerking van haar aanbevelingen uit de periode 2007-2015 in het rapport Rekenen met Aanbevelingen. In de slotoverweging van deze inventarisatie is gemeld dat de Rekenkamer het vervolg van haar aanbevelingen structureel gaat monitoren en jaarlijks zal rapporteren over welk vervolg is gegeven aan de aanbevelingen van de onderzoeksrapporten, die minstens twee jaar daarvoor zijn gepubliceerd. Deze rapportage is hiervan de eerste. Daarbij betrekken we vanwege de urgentie van de thematiek tevens de aanbevelingen van het onderzoek naar Informatieveiligheid uit 2016. In Tabel 1 is een overzicht opgenomen van de onderzoeken die daarmee in aanmerking komen voor behandeling in deze rapportage. Te zien is dat het voor de provincie Flevoland gaat om vier onderzoeken: *Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen*, *Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen*, *Speuren naar vernieuwing – doeltreffendheidsonderzoek naar de TMI-regeling* en *Informatieveiligheid*.

Tabel 1 Onderzoeken

Onderzoek	Publicatie-datum	Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Zuid-Holland
Validatie terugblik collegeperiode 2011-2015	20-1-2015				
Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen	2-7-2015				
Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen	21-9-2015				
Speuren naar vernieuwing – doeltreffendheids- onderzoek naar de TMI-regeling	23-9-2015				
Informatieveiligheid	20-7-2016				

| 2 | Overgenomen aanbevelingen

Als de Rekenkamer een rapport uitbrengt krijgen GS de mogelijkheid om via het bestuurlijk wederhoor te reageren op de conclusies en aanbevelingen van het rapport. Deze reacties worden integraal in het eindrapport opgenomen. PS krijgen daarna het rapport aangeboden, inclusief de reactie van GS en het eventuele nawoord van de Rekenkamer. Bij de behandeling van het rapport in de PS vergadering wordt duidelijk of PS de aanbevelingen van de Rekenkamer overnemen. In Figuur 1 is weergegeven in hoeverre PS en GS van de provincie Flevoland voor de betreffende onderzoeken de aanbevelingen hebben overgenomen. De Rekenkamer heeft voor deze inventarisatie de reactie van GS afgeleid uit de schriftelijke reacties in het bestuurlijk wederhoor. De reactie van PS is opgemaakt uit de verslagen van de behandeling van het rapport in de commissie en/of PS vergadering.

Figuur 1 Percentage overgenomen aanbevelingen provincie Flevoland

Niet elk rapport heeft evenveel aanbevelingen en ook de manier van aanbevelen verschilt soms (zie Bijlage 1 voor de aanbevelingen van de vier onderzoeken). Zo zijn er bij het onderzoek *Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen* twee aanbevelingen gedaan die gingen over invulling geven aan verbeterpunten. Deze (zes) verbeterpunten zijn elders bij de conclusies benoemd. In de bestuurlijke reactie hebben GS vooral gereageerd op deze verbeterpunten. Het percentage overgenomen aanbevelingen door GS voor dit onderzoek gaat dan ook over het percentage overgenomen verbeterpunten. PS hebben voor dit onderzoek besloten over de aanbevelingen, het percentage overgenomen aanbevelingen door PS gaat daarom over de hoeveelheid overgenomen aanbevelingen. Voor de andere drie onderzoeken geldt dat de gegevens in Figuur 1 gaan over de aanbevelingen. In het rapport *Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen* deed de Rekenkamer vier aanbevelingen, waarbij de eerste aanbeveling opriep om een visie op het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen te ontwikkelen. GS gaven aan dit een te zwaar instrument te vinden en dit op een andere manier pragmatischer in te vullen, namelijk in het kader van IBT. De Rekenkamer kon zich daarin vinden. PS hebben deze aanbeveling niet overgenomen. Zowel PS, als GS namen alle vier aanbevelingen over die gedaan zijn in het rapport *Speuren naar vernieuwing – doeltreffendheidsonderzoek naar de TMI-regeling*. Ook het onderzoek naar *Informatieveiligheid* leverde vier aanbevelingen op, waarbij GS in het bestuurlijk wederhoor

aangaven de aanbeveling over het meer onafhankelijk positioneren van de controlerende rol bij informatieveiligheid niet te onderschrijven, omdat de provincie het versterken van de onafhankelijke controlerende rol reeds in gang had gezet. Voor de Rekenkamer was dit voldoende reden om in het eindrapport deze aanbeveling te vervangen door een nieuwe aanbeveling, die gericht was op de informatie aan PS over de invulling van rollen en verantwoordelijkheden bij informatieveiligheid en de inrichting van de functiescheiding. PS hebben vervolgens alle vier aanbevelingen overgenomen.

| 3 | Monitoring opvolging aanbevelingen

Jaarlijks wordt in de paragraaf Bedrijfsvoering van de Jaarstukken kort de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen van de Rekenkamer weergegeven. Daarbij wordt ingegaan op de onderzoeken die tot ongeveer vijf jaar terug gepubliceerd zijn.¹

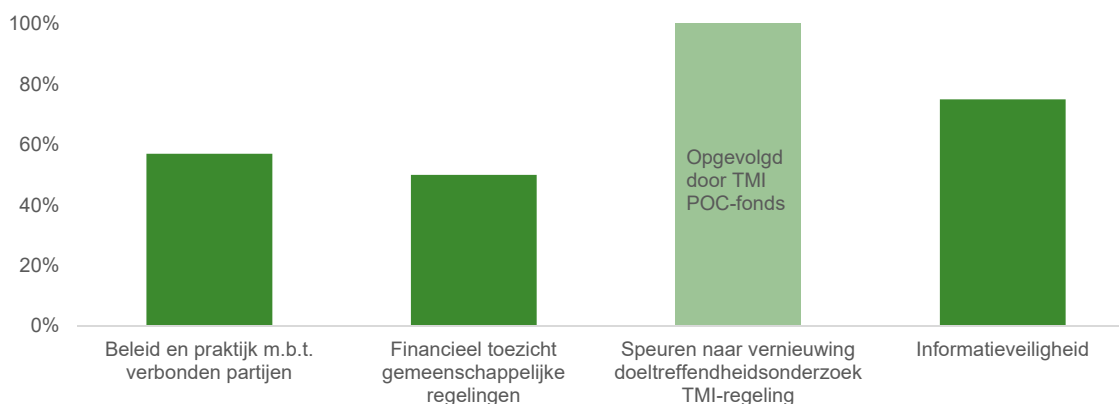
De griffie bewaakt de opvolging van door PS overgenomen aanbevelingen niet. Desgevraagd geeft de griffie aan *“Wij hebben op dit moment onvoldoende zicht op de voortgang hiervan.”* De griffie is dan ook voornemens om na te gaan of de commissie Bestuur hier een rol bij zou kunnen en willen spelen.²

¹ Provincie Flevoland, Jaarstukken 2015 en 2016.

² Provincie Flevoland (2018), Email griffie, 21 februari 2018.

| 4 | Stand van zaken opvolging aanbevelingen

De Rekenkamer heeft de provincie gevraagd in hoeverre de aanbevelingen in de praktijk zijn uitgevoerd en hiervoor duidelijke bronnen aan te leveren waaruit de Rekenkamer kan afleiden dat de aangeleverde informatie juist is. De Rekenkamer heeft deze bronnen gebruikt om na te gaan wat de stand van zaken is. Figuur 2 laat hiervan het resultaat zien. Zoals eerder benoemd was er bij het onderzoek *Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen* naast twee aanbevelingen sprake van zes verbeterpunten. Ook de opvolging van deze verbeterpunten is uitgevraagd. In de figuur zijn voor dit onderzoek de aanbevelingen en verbeterpunten samen genomen.

Figuur 2 Stand van zaken opvolging aanbevelingen

De provincie heeft aangegeven dat niet alle verbeterpunten uit het onderzoek *Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen* zijn uitgevoerd. Daarnaast is de aanbeveling om PS na een jaar te rapporteren over de voortgang en de resultaten van de opgepakte verbeterpunten, niet uitgevoerd.

Van de twee door PS overgenomen aanbevelingen uit het rapport *Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen* is de aanbeveling om afspraken met GS te maken over de te ontvangen informatie over financieel toezicht, niet uitgevoerd.

De TMI-regeling is inmiddels opgevolgd door het TMI Proof Of Concept (POC)-fonds. Doordat dit fonds een ander instrument is dan de TMI-subsidieregeling zijn de aanbevelingen niet letterlijk toepasbaar. Wel komen verschillende aspecten uit de aanbevelingen terug in dit nieuwe instrument, zo zijn er indicatoren met streefwaardes benoemd (aanbeveling 1), is het fonds een duidelijk resultaat van de afweging om een subsidie of een lening in te zetten en is de beoordeling van financieringsaanvragen in handen van een professionele fondsbeheerder in samenwerking met een investeringscommissie (aanbeveling 4).

Met de uitvoering van één van de aanbevelingen (nl. aanbeveling 1b) van het onderzoek *Informatieveiligheid* is de provincie nog bezig. Aanbeveling 2b, gericht op het doorlichten van processen én systemen, is alleen uitgevoerd voor de systemen.

| 5 | Slotbeschouwing

Hoewel GS en PS in de meeste gevallen de aanbevelingen van de Rekenkamer overnemen, is de opvolging ervan in de praktijk niet altijd vanzelfsprekend. Dit blijkt uit de bronnen die de provincie heeft aangeleverd en die de Rekenkamer globaal geanalyseerd heeft. In deze inventarisatie is niet onderzocht wat de redenen zijn dat een aantal aanbevelingen niet of deels zijn uitgevoerd. Mocht de Rekenkamer in de toekomst een doorwerkingsonderzoek uitvoeren naar één van de vier onderzoeken dan zal daaruit verder blijken in welke mate aanbevelingen zijn geïmplementeerd en wat de redenen zijn om aanbevelingen eventueel toch niet uit te voeren. Voor de provincie verdient het aanbeveling om de implementatie van de aanbevelingen systematisch te gaan volgen.

Reactie Gedeputeerde Staten

PROVINCIE FLEVOLAND

Randstedelijke Rekenkamer
dr ir A. Hoenderdos
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum
27 MAART 2016
Onderwerp
bestuurlijke reactie

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2216291

Geachte mevrouw Hoenderdos,

Graag maken we gebruik van de mogelijkheid een bestuurlijke reactie te geven op het onderzoek *Opvolging aanbevelingen 2017*. U hebt onderzoek gedaan naar de aanbevelingen die u als rekenkamer heeft gepubliceerd in de onderzoeken uit 2015. Het is de eerste keer dat u een dergelijke monitoring op deze wijze vorm geeft. U heeft aangegeven deze monitor van aanbevelingen jaarlijks te doen.

Allereerst merken we op dat wij inhoudelijk geen opmerkingen hebben over deze concept-nota van bevindingen. Een dergelijk doorwerkingsonderzoek biedt inzicht in de voortgang op de uitvoering van de aanbevelingen. Een dergelijke vorm van monitoring zorgt er voor dat deze onderzoeken opnieuw onder de aandacht komen. Dit lijkt ons een goede aanvulling op de beknopte jaarlijkse verslaglegging in onze jaarstukken (paragraaf Bedrijfsvoering).

Wij hebben begrepen dat dit onderzoek zich op schriftelijke bronnen baseert. U constateert daarbij dat enkele aanbevelingen niet of deels zijn uitgevoerd. Wij vullen daar bij aan dat de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer expliciet worden betrokken bij het formuleren of uitvoeren van beleid. Bij een beperkt aantal aanbevelingen kiezen wij er voor om deze slechts deels of beperkt uit te werken. Uiteraard helpt dit onderzoek om onze aandacht nogmaals te vestigen op uw onderzoeken en aanbevelingen.

Met de afronding van uw onderzoek wensen we u succes.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

mr. drs. T. van der Wal - J. Lodders

Inlichtingen bij
drs. G. de Vos

Doorkiesnummer
0320 265759

Bezoekadres
Visarendreef 1
Lelystad

| Bijlage 1 | Onderzochte aanbevelingen

Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen

1. Vraag Gedeputeerde Staten om invulling te geven aan de verbeterpunten uit dit doorwerkingsonderzoek.
2. Vraag Gedeputeerde Staten om over een jaar te rapporteren over de bereikte voortgang en de geboekte resultaten met betrekking tot de opgepakte verbeterpunten uit dit doorwerkingsonderzoek.

Verbeterpunten

1. Maak onderscheid tussen de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol bij verbonden partijen in de voorbereiding en interne besprekingen bij de provincie (zowel ambtelijk als bestuurlijk). Er kan één vaste gedeputeerde worden aangewezen die de provincie vertegenwoordigt in vergaderingen van de verbonden partijen, zolang er geen conflicten in de standpunten van de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol zijn. Wanneer echter conflicten in standpunten optreden, is het verstandig om voor die betreffende vergaderingen te bepalen wie het uiteindelijk gekozen standpunt van GS uitdraagt: de vaste gedeputeerde voor de betreffende verbonden partij óf de van tevoren aangewezen plaatsvervanger.
2. Een nadere invulling maken van het accounthouderschap/opdrachtgeverschap richting verbonden partijen, met name op het gebied van prestatieafspraken en prestatie management (sturen), risicomanagement, de exit-strategie en de kwaliteit van de verantwoordingsinformatie, waarbij er ruimte is voor maatwerk dat past bij de inhoudelijke en financiële belangen van de provincie.
3. Verder verhogen van de informatiewaarde van de paragraaf verbonden partijen, door informatie op te nemen over de door de verbonden partijen geleverde prestaties en de realisatie van de provinciale doelen.
4. Bewust differentiëren van het handelingsrepertoire, afhankelijk van onder meer het 'stadium' van een verbonden partij, de beleidsmatige vraagstukken en de financiële risico's.
5. Verder invulling geven aan de samenwerking met mede-eigenaren.
6. De kaderstellende en controlerende rol van PS ten aanzien van verbonden partijen nader uitwerken.

Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen

1. Spreek met GS af om een visie op het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen te ontwikkelen en om deze visie vast te leggen in beleid. Spreek af dat de risicogerichte benadering hierin wordt meegenomen.
2. Bepaal welke informatie u over financieel toezicht wenst te ontvangen en maak hierover afspraken met GS.
3. Vraag GS om na te gaan of de "provincie-specifieke" werkwijzen van de andere provincies, die in dit onderzoek naar voren zijn gekomen, een aanvulling zijn op de eigen werkwijze.

Informatieveiligheid

- 1a. Vraag GS om ervoor te zorgen dat rollen en verantwoordelijkheden bij informatieveiligheid door de gehele organisatie goed worden ingevuld.
- 1b. Vraag GS om u te informeren over de invulling van rollen en verantwoordelijkheden en de scheiding van functies bij informatieveiligheid.
- 2a. Vraag GS om te bewaken dat alle generieke maatregelen voor informatieveiligheid zo snel mogelijk worden uitgevoerd.
- 2b. Vraag GS om te bewaken dat voor alle processen en systemen wordt bepaald of een risicoanalyse nodig is, dat deze risicoanalyses worden uitgevoerd en dat aanvullende maatregelen die daaruit voortkomen, worden uitgevoerd.

Speuren naar vernieuwing – doeltreffendheidsonderzoek naar de TMI-regeling

1. Stel concrete en meetbare streefwaardes vast voor de beoogde resultaten en doelen van de TMI-regeling.
2. Evalueer de TMI-regeling periodiek op doeltreffendheid door na te gaan of de beoogde resultaten zijn behaald en de beoogde doelen zijn bereikt.
3. Ga na of de administratieve lasten voor subsidieontvangers kunnen worden verminderd door de verantwoording te vergemakkelijken en ga na of de periode tussen verantwoording en uitbetaling kan worden verkort.
4. Weeg de voor- en nadelen van de hiernavolgende aspecten af en maak een keuze teneinde de doeltreffendheid van de TMI-regeling (verder) te vergroten:
 - a. Subsidieregeling of lening
 - b. Kleine of grote projecten (qua financiële omvang)
 - c. Eén of meerdere subsidieaanvragen per bedrijf
 - d. Beoordeling criterium 'nieuw voor Flevoland' door interne of externe adviescommissie

| Bijlage 2 | Onderzoeksverantwoording

De Rekenkamer heeft in 2015 een globale inventarisatie uitgevoerd, die niet kan worden vergeleken met een regulier doorwerkingsonderzoek over een bepaald rapport. Bij zo'n doorwerkingsonderzoek wordt namelijk diepgaand onderzocht in welke mate aanbevelingen zijn geïmplementeerd en wordt daarover ook uitgebreid met de ambtelijke organisatie gesproken. Voor de inventarisatie is destijds een schriftelijke uitvraag gedaan. De aanbevelingen zijn aan de provincie voorgelegd met de vraag om per aanbeveling aan te geven of er vervolg op is gekomen. Omdat het een eerste inventarisatie betrof en om de ambtelijke belasting beperkt te houden heeft de Rekenkamer toen zo mogelijk naar schriftelijke bronnen gevraagd om de reactie te onderbouwen. Een mogelijk risico daarvan was dat de gegeven reacties eventueel positiever zouden zijn dan dat de Rekenkamer zou concluderen op basis van een regulier doorwerkingsonderzoek.

Ook deze onderhavige inventarisatie heeft de Rekenkamer beknopt gehouden door uitsluitend schriftelijke bronnen op te vragen. Dit keer is wel doorgevraagd naar volledige onderbouwing met bronnen en duidelijk aan te geven hoe deze bronnen aantonen dat de desbetreffende aanbevelingen zijn opgevolgd. Met deze aanscherping blijft de inventarisatie gebaseerd op een globaal schriftelijk bronnenonderzoek. Bij een diepgaand doorwerkingsonderzoek zullen daardoor mogelijk nieuwe, aanvullende constatering gedaan kunnen worden.

| Colofon |

Randstedelijke Rekenkamer

Teleportboulevard 110

1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585

info@randstedelijke-rekenkamer.nl

www.randstedelijke-rekenkamer.nl

Volg ons op twitter via: [@rekenrandstad](https://twitter.com/rekenrandstad)